

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

Местна инициативна група Котел, Сунгурларе и Върбица с подкрепата на
Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020

УТВЪРДИЛ:.....

/РУМЕН СТОИЛОВ/

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

с проектни предложения за предоставяне на
безвъзмездна финансова помощ по

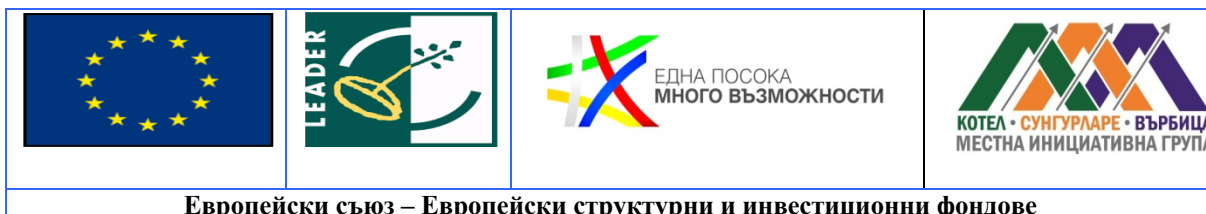
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014 – 2020 чрез подхода
ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ

**мярка 6.4 „Подкрепа за инвестиции в установяването и развитието на
неселскостопански дейности“**

от Стратегия за водено от общностите местно развитие
на „МИГ КОТЕЛ, СУНГУРЛАРЕ И ВЪРБИЦА“

**Процедура чрез подбор на проектни предложения с няколко крайни срока за
кандидатстване**

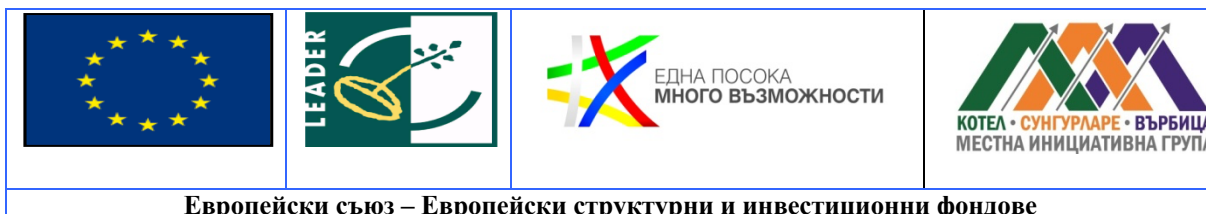
BG06RDNP001-19. 515

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Наименование на програмата:	4
2. Наименование на приоритетната ос:	4
3. Наименование на процедурата:	4
4. Измерения по кодове:	4
5. Териториален обхват:	5
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:	5
7. Индикатори:	7
7.1. Индикатори за резултат и изпълнение съгласно оперативната програма:	7
7.2. Индивидуални за процедурата и проектите индикатори за изпълнение:	8
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:	9
9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:	10
10. Процент на съфинансиране:	12
11. Допустими кандидати:	13
11.1. КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ:	13
11.2. КРИТЕРИИ ЗА НЕДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ:	16
12. Допустими партньори (ако е приложимо):	21
13. Дейности, допустими за финансиране:	21
13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ:	21
13.2. НЕДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ:	23
14. Категории разходи, допустими за финансиране:	25
14.1. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ:	25
14.2. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ:	30
14.3. НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ:	35
15. Допустими целеви групи:	39
16. Приложим режим на минимални/държавни помощи:	40
17. Хоризонтални политики:	46
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта:	46
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения:	46

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:	47
21. Ред за оценяване на проектните предложения:	47
21.1. ОЦЕНКА ЗА АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪОТВЕТСТВИЕ И ДОПУСТИМОСТТА:	50
21.2. ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОЦЕНКА:	52
22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:	57
23. Начин на подаване на проектните предложения/ концепциите за проектни предложения:	60
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	62
25. Краен срок за подаване на проектните предложения:	68
26. Адрес за подаване на проектните предложения/ концепциите за проектни предложения:	69
27. Допълнителна информация:	69
27.1. ПРОЦЕДУРА ЗА УВЕДОМЯВАНЕ НА НЕУСПЕЛИТЕ И ОДОБРЕНИТЕ КАНДИДАТИ И СКЛЮЧВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ ДОГОВОРИ ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ:	69
28. Приложения към условията за кандидатстване:	78

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

1. Наименование на програмата:

Програма за развитие на селските райони 2014-2020 чрез Водено от общностите местно развитие

1.1. Обща информация за ПРСР 2014-2020 г./ВОМР

Програмата за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. (ПРСР) е съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. ЕЗФРСР следва да допринесе за изпълнението на стратегията „Европа 2020“ чрез насърчаване на устойчивото развитие на селските райони на цялата територия на ЕС *по начин, който допълва останалите* инструменти на общата селскостопанска политика („ОСП“), политиката на сближаване и общата политика в областта на рибарството.

Стратегията за ВОМР на „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица” допринася по-конкретно и за постигане на **специфичните за ПРСР 2014-2020 г. цели, а именно:**

- а) развитие и стимулиране на предприемачество и устойчив бизнес;
- б) развитие на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот чрез развитие на хоризонтални и между секторни партньорства и взаимодействие за инициативи от общ интерес;
- в) развитие на практики и модели за добро управление и участие на заинтересованите страни в развитието на територията като основа за териториално развитие;
- г) развитие на териториална идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер;

Подходът Водено от общностите местно развитие (ВОМР) е инструмент за участието на гражданите на местно равнище в разработването на отговори на социалните, екологичните и икономическите предизвикателства, пред които сме изправени днес. Териториалното развитие, като интегриран много секторен подход, може да допринесе по различни начини за стратегията Европа 2020. Съгласно приоритетна област 6 (б) от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета – в това ръководство наричан „Регламент за ЕЗФРСР“ основната цел на ВОМР е стимулиране на местното развитие в селските райони.

Прилагането на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) чрез многофондово финансиране през програмния период 2014-2020 цели постигането на ефект от концентриране на подкрепата върху интервенциите, които имат най-голяма

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

добавена стойност по отношение на преодоляването на икономическите и социалните различия в развитието на териториите. Подходът ВОМР се прилага „отдолу-нагоре”, местните общности формулират, избират и одобряват приоритети и стратегия за интегрирано развитие на територията и общностите и допринася за постигане на специфичните цели за всяка програма. Местните групи за действие включват представители на заинтересованите страни от местната общност (община/общини, бизнес, НПО). Подходът ВОМР се прилага в селските и рибарските райони, както и в териториите със специфични характеристики, посочени в Националната концепция за пространствено развитие. Основните предизвикателства, свързани с прилагане на ВОМР в програмен период 2014-2020, засягат необходимостта от създаване на заетост (вкл. алтернативна) и използване на местния потенциал за растеж, като се цели подобряване качеството на живот и доходите на местното население.

Прилагането на Подхода "ВОМР" цели:

1. да насърчи социалното приобщаване и намаляването на бедността;
2. да развива интегриран подход към околната среда чрез съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, включително на дейности за превенция и управление на риска и за използване на потенциала на културното наследство;
3. фокусиране върху иновациите чрез насърчаване на въвеждането им в практиката;
4. да насърчи устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила;
5. да повиши конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация, алтернативни дейности и устойчиво производство на аквакултури;
6. да подобри качеството на образованието и да повиши квалификацията на населението.

Подходът "ВОМР" се прилага при запазване на специфичните за всяка програма цели и приоритети и при спазване на хоризонталните принципи на политиката за изпълнение на ЕСИФ.

Подходът ВОМР на територията на „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица” ще подпомогне повишаването на заетостта и мобилизиране на наличния, но все още неразработен напълно местен потенциал за растеж, което да допринесе за подобряване качеството на живот на населението в обхванатите територии.

Важно!

МИГ си запазва правото да извършва промени в Условиата за кандидатстване в съответствие с разпоредбите на чл. 26, ал.7 от ЗУСЕСИФ.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

2. Наименование на приоритетната ос:

Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ , Подмярка 19.2 „Прилагане на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

3. Наименование на процедурата:

„МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица мярка 6.4 „Подкрепа за инвестиции в установяването и развитието на неселскостопански дейности“

4. Измерения по кодове¹:

/Тази точка се попълва от УО при съгласуване на Условието за кандидатстване./

Измерение 1 – Област на интервенция: 097 Инициативи за воденото от общностите местно развитие в градски и селски райони

Измерение 2 – Форма на финансиране: 01 Безвъзмездни средства

Измерение 3 – Тип на територията: 07 Не се прилага

Измерение 4 – Механизми за териториално изпълнение: 06 Инициативи за водено от общностите местно развитие.

5. Териториален обхват:

Дейностите по проектите следва да се изпълняват на територията на „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица”, обхващаща целите територии на общините:

Котел:

град Котел и с. Братан, с. Боринци, с. Градец, с. Дъбова, с. Жеравна, с. Катунци, с. Кипилово, с. Малко село, с. Медвен, с. Мокрен, с. Нейково, с. Орлово, с. Остра могила, с. Пъдарево, с. Седларево, с. Стрелци, с. Соколарци, с. Тича, с. Топузево, с. Филаретово и с. Ябланово

Сунгурларе:

град Сунгурларе и с. Берово, с. Босилково, с. Черница, с. Чубра, с. Дъбовица, с. Есен, с. Горово, с. Грозден, с. Камчия, с. Климаш, с. Костен, с. Лозарево, с. Лозица, с.

¹Съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014 на комисията от 7 март 2014 година.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

Манолитч, с. Пчелин, с. Подвис, с. Прилеп, с. Садово, с. Съединение, с. Скала, с. Славянци, с. Терзийско, с. Ведрово, с. Велислав, с. Везенково, с. Вълчин, с. Завет

Върбица:

град Върбица, с. Крайгорци и с. Чернооково.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Цел на процедурата:

Мярка 6.4 Подкрепа за инвестиции в установяването и развитието на неселскостопански дейности има за цел:

- ✓ Повишаване конкурентноспособността на територията посредством инвестиции в неземеделски дейности; Създаване на заетост и диверсификация на неземеделските дейности; развитието на технологиите в областта на „зелената икономика“, включително на енергия от ВЕИ за собствено потребление; Развитие на туризъм, съчетаващ природни и културни ценности.

Очаквани резултати:

- ✓ 2 новосъздадени предприятия;
- ✓ 2 предприятия въвели нов продукт/услуга/технология;
- ✓ 15 разкрити работни места;
- ✓ 800 Брой туристи на годишна база, посетили и подкрепили туристически дейности.

Важно!

Финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове или чрез други инструменти на Европейския съюз в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента за дейностите по чл. 4 за същия обект/и.

Проверка ще се извършва на ниво индивидуален проект, по-конкретно на ниво допустими дейности, както и на ниво представител на целева група.

7. Индикатори:

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ			ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ		
Индикатор	Брой	Стойност	Индикатор	Брой	Стойност
Брой и стойност на подадените проекти	12	390 000	Брой създадени работни места: по пол, възраст, уязвими групи	15	X
Брой и стойност на одобрените проекти	12	390 000	Брой предприятия въвели нов продукт/услуга/технология	2	X
Брой и стойност финансирани проекти	12	390 000	Стойност на инвестициите: по вид (материални, нематериални);	20000/ 10000	
Брой успешно приключили проекти	12	X	Брой новосъздадени предприятия	2	
Брой подпомогнати земеделски стопани за незем. дейности	5	X	Годишен брой на туристите, посещаващи подкрепените туристически дейности	800	

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

Брой подпомогнати микропредприятия	7	X			
Брой подпомогнати туристически дейности/ Обекти и стойност на инвестицията	17	100 000/ 800000			

Всеки кандидат трябва да включи в проектното си предложение само индикаторите за резултат, които ще постигне с изпълнението на конкретния проект.

Всеки индикатор, включен в проектното предложение трябва да бъде количествено определен, с положителна **целева стойност**, различна от “0”. Заложено количество трябва да съответства на описанието на включените в проекта дейности и кореспондиращите им разходи.

В случай че в проектното предложение не са включени приложимите индикатори за резултат, и/или заложена целева стойност на индикаторите е нула, оценителната комисия ще изиска от кандидата пояснителна информация.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедура чрез подбор на проекти „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица”: е както следва:		
Общ размер на безвъзмездната финансова помощ	Средства от ЕЗФРСР (сума/процент)	Национално съфинансиране (сума/процент)
368 223,78 лв. – (100 %)	331 401,40 лв. (90%)	36 822,38 лв. (10%)

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

Всеки кандидат може да кандидатства за безвъзмездна финансова помощ като изготвеният от него проект, трябва да се вмести в следните минимални и максимални граници:

- 1) **Минимален размер на общите допустими разходи за проект: 10 000,00 лева**
- 2) **Максимален размер на общите допустими разходи за проект: 180 000 лв.**

В минималния и максималния размер на безвъзмездна финансова помощ се включват планираните преки и непреки разходи в бюджета на всяко едно проектно предложение.

Допустимите за финансово подпомагане разходи по проект включват безвъзмездната финансова помощ и съфинансирането от страна на кандидата.

Интензитетът на финансовата помощ - до 75 % от общите допустими разходи.

Минималния размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект е **7 500 лева.**

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ е **135 00,00 лева.**

Интензитетът на финансовата помощ по проект на развитие на туризъм* (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги) – до 5%

Минималния размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект е **500 лева.**

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ е **9000,00 лева.**

10. Процент на съфинансиране:

Безвъзмездната финансова помощ по мярката е в размер **до 75 %** от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Интензитетът на подпомагане по проект на **развитие на туризъм*** (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги), не може да надвишава **5 на сто** от общите допустими разходи.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони“

*За определяне на дейностите попадащи в обхвата на дейност „Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги)“, за които се прилага интензитет на безвъзмездната финансова помощ до 5% от стойността на допустимите разходи, ще се прилагат разпоредбите на чл. 3, ал. 1 и 2 от Закона за туризма и § 1, т. 90 от допълнителните разпоредби към Закона за туризма

11. Допустими кандидати²:

1) **Земеделски производители - физически лица**, регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители и които имат минимум Стопански производствен обем (СПО) над 2 000 евро.

2) Микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията, както и физически лица, регистрирани по Закона за занаятите.

3) Получателят на финансова помощ трябва да има постоянен адрес – за физическите лица, и седалище и адрес на управление – за еднолични търговци и юридическите лица, на територията на действие на МИГ и осъществява дейностите по проект на територията на действие на МИГ.

4) Кандидатите следва да представят бизнес план /БП/, доказващ подобряване на дейността на ЗС чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности подробно описани в представения БП

Кандидатите **Земеделски производители - физически лица** към датата на подаване на заявлението за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

а) да са регистрирани като земеделски стопани съгласно чл.7, ал.1 от Закона за подпомагане на земеделските производители, и

б) минималният стандартен производствен обем (СПО) на земеделското им стопанство е не по-малко от левовата равностойност на 2000 евро, което се доказва с:

- ✓ Декларация (по образец) за изчисление на минималния стандартен производствен обем на стопанството през текущата стопанска година към момента на кандидатстване, и:
- ✓ регистрация на обработваната от кандидата земя и отглежданите животни в Интегрираната система за администриране и контрол; или документ за собственост или ползване на земята или заповеди по чл. 37в, ал. 4, 10 и 12 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, която участва при изчисляването му; или

²Съгласно одобрената СВОМР по съответната мярка.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

- ✓ анкетните формуляри от анкетна карта/анкетни карти на земеделския стопанин, издадени по реда на наредбата по § 4 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за подпомагане на земеделските производители за създаване и поддържане на регистър на земеделски стопани.

Кандидати физически лица, регистрирани по Закона за занаятите (занаятчии) към дата на подаване на заявлението за подпомагане трябва да отговарят на изискването на чл.4 на Закона за занаятите (чл.4 Занаятчиията упражнява занаята след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на чл. 3, ал. 1, т. 6 или 9 от Закона за регистър БУЛСТАТ, с изключение на занаятчиите, които не са самостоятелно заети лица.) и /или да са вписани в регистъра на занаятчиите на Регионална занаятчийска камара (в случай, че има действаща такава).

Кандидатите трябва да отговарят на определението за микропредприятие, съгласно дефиницията на чл. 3, ал. 3 от ЗМСП³.

Важно! В раздел 24 „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване от Условието за кандидатстване са посочени документите, които трябва да се приложат, за да се удостовери допустимостта на кандидата. Условието, за които не е предвиден документ, се проверяват служебно, когато това е възможно чрез публично достъпни източници на официална информация.

11.1. Критерии за недопустимост на кандидатите:

Съгласно заповед № РД 09-359 от 27.04.2020 г., изменена със Заповед №РД09-442/04.06.2020 г. на Ръководителя на УО на ПРСР 2014 - 2020 г., **не е допустим кандидат/получател** на помощ и/или негов законен или упълномощен представител, който **не отговаря** на следните условия:

1. не е осъден/а с влязла в сила присъда за престъпление по чл. 108а, чл. 159а - 159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194 - 217, чл. 219 - 252, чл. 253 - 260, чл. 301 - 307, чл. 321, 321а и чл. 352 - 353е от Наказателния кодекс;
2. не е осъден/а с влязла в сила присъда за престъпление, аналогично на тези по т. 1, в друга държава членка или трета страна;
3. няма задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях, към държавата или към общината по седалището на възложителя и на кандидата, или

³ Микропредприятия са тези, които имат:

1. средносписъчен брой на персонала, по-малък от 10 души, и
2. годишен оборот, който не превишава 3 900 000 лв., и/или стойност на активите, която не превишава 3 900 000 лв.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

аналогични задължения, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен, доказани с влязъл в сила акт на компетентен орган или размерът на неплатените дължими данъци или социалноосигурителни вноски е не повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот за последната приключена финансова година, но не повече от 50 000 лв.;

4. не е налице неравнопоставеност в случаите по чл. 44, ал. 5 от ЗОП;

5. не е установено с акт на компетентен орган, че:

а) съм представил/а документ с невярно съдържание, свързан с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за допустимост и/или подбор/избор;

б) не е предоставил/а изискваща се информация, свързана с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за допустимост и/или подбор/избор;

6. не е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 – 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен;

7. не е налице конфликт на интереси по смисъла на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012, който не може да бъде отстранен.

8. не е обявен в несъстоятелност или в производство по несъстоятелност, не съм в процедура по ликвидация, не съм сключил извънсъдебно споразумение с кредиторите си по смисъла на чл. 740 от Търговския закон, не съм преустановил дейността си, а в случай че кандидатът е чуждестранно лице – не се намирам в подобно положение, произтичащо от сходна процедура, съгласно законодателството на държавата, в която съм установен;

9. не е установено, че не е изпълнил/а разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставена неправомерна и несъвместима държавна помощ.

10. не е лице, което лично или в качеството си на собственик, управител или контролиращ друго лице предоставя или е предоставяло консултантски услуги на същата МИГ, свързани с разработването и прилагането на стратегия за ВОМР.

Съгласно Заповед № РД 09-647 от 3.07.2019 г. на Заместник-министър на земеделието, храните и горите и Ръководител на УО на ПРСР 2014-2020, **не е допустим** кандидат/получател на помощ и/или негов законен или упълномощен представител, който **не отговаря** на следните условия:

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

1. Не е свързано лице по смисъла на § 1 от допълнителните разпоредби на Търговския закон с представляващ по закон и/или пълномощие, с член на управителния или контролен орган на местната инициативна група или кмета на съответната община на територията на МИГ.

2. Не е член на колективния управителен орган или на контролния орган на МИГ и не е свързано лице с член на колективния управителен орган или на контролния орган на МИГ по смисъла на § 1 от допълнителните разпоредби на Търговския закон.

3. Не е свързано лице по смисъла на § 1 от допълнителните разпоредби на Търговския закон с друг член на колективния управителен или представляващ по закон и пълномощие член на колективния управителен орган на МИГ и/или на контролния орган на МИГ или представляващ по закон и пълномощие член на контролния орган на МИГ.

Кандидатите прилагат Декларация за липса на основания за отстраняване от представляващия/те кандидата (по образец, Приложение № 4 от документи за попълване), Декларация за липса на свързаност (Приложение № 11 от документи за попълване).

12. Допустими партньори (ако е приложимо) :

Неприложимо

13. Дейности, допустими за финансиране:

13.1. Допустими дейности:

Обхват на дейностите:

Подпомагане на инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към развитие на неземеделски дейности.

Допустимите дейности трябва да са в съответствие с хоризонталните принципи по ПРСР 2014 - 2020 и да не се допуска дублиране на финансиране на едни и същи дейности от различни източници.

Не са допустими за финансиране дейности, които са стартирали, физически приключени или изцяло изпълнени преди подаване на проектното предложение.

Дейностите, предвидени за изпълнение в рамките на конкретното проектно предложение, следва да гарантират постигането на целта на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са допустими за финансиране следните инвестиции в неземеделски дейности, насочени към:

1. Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги); Подпомагат се проекти за обновяване или изграждане на места за настаняване с до 20 помещения за настаняване.
2. Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
3. Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.);
4. Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
5. Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

ВАЖНО!

Финансова помощ не се предоставя за проекти, включващи инвестиции, които не отговарят на разпоредбите на Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие или/и Закона за водите.

Финансова помощ не се предоставя, ако за същите инвестиционни разходи кандидатът е получил публична финансова помощ от държавния бюджет или от бюджета на Европейския съюз.

Всички проекти да съдържат аргументация за устойчивостта на инвестицията.

13.2. Условия за допустимост на дейностите:

1. Подпомагат се само проекти, които се осъществяват на територията на МИГ – Котел, Сунгурларе и Върбица.
2. За да отговарят на условия за допустимост инвестиционните операции следва да се предхождат от оценка на очакваното въздействие върху околната среда, когато

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

инвестицията е вероятно да има отрицателни последици за околната среда. В случай на дейности, които включват инвестиционна подкрепа, задължително ще се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от Закона за опазване на околната среда. Проектите, попадащи в територии от Натура 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконовни нормативни актове за неговото прилагане. Подпомагат се проекти, за които са проведени съгласувателните процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, Закона за защитените територии и/или Закона за биологичното разнообразие със съответния компетентен орган по околна среда.

3. Финансова помощ не се предоставя, ако за същите инвестиционни разходи кандидатът е получил публична финансова помощ от държавния бюджет или от бюджета на ЕС.

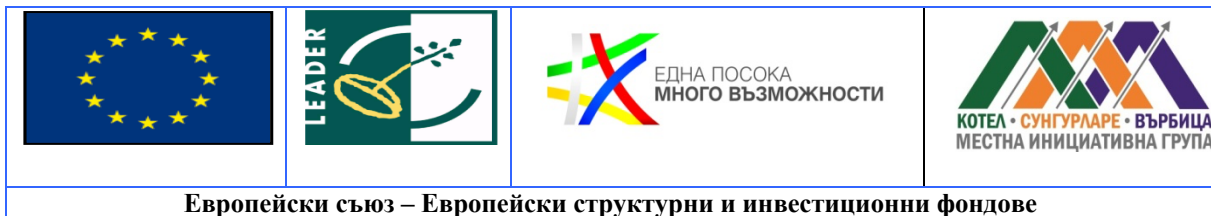
4. Подпомагат се проекти, за които представеният бизнес-план (по образец Приложение № 10 и Приложение № 10а от Документи за попълване към УК) съдържа подробно описание на планираните инвестиции и дейности и доказва икономическата жизнеспособност на проекта и предприятието на кандидата за 5 годишен период, а в случаите на инвестиции за извършване на строително-монтажни работи – за 10 годишен период. Бизнес планът трябва да показва подобряване на дейността на предприятието и да доказва икономическата жизнеспособност на проекта и предприятието чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на целта на процедурата.

5. За дейности за развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

1. Подпомагат се проекти за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности);

2. Принадлежността към дейностите по т. 1, включени в проектното предложение, се определя съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1 от Закона за занаятите;

3. Когато кандидатът е физическо лице се подпомагат проекти, при които 100 на сто от заявените за подпомагане инвестиционни разходи по проектното предложение са изцяло свързани с инвестиции по т. 1.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

14. Категории разходи, допустими за финансиране:

14.1. Допустими за финансова помощ са следните разходи:

В съответствие с чл. 67 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, финансовата помощ по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

Допустими по настоящата процедура са следните разходи за материални и нематериални активи за:

1. Изграждане, придобиване или подобрения на недвижимо имущество;
2. Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите;
3. Закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;
4. За ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;
5. Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят **12 на сто** от общия размер на допустимите разходи по проекта.

14.2. Общи правила за допустимост на разходите:

Дейностите и разходите по проекта, с изключение на разходите по т. 5, са допустими, ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане.

Разходите за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост са допустими за финансиране до размера на данъчната им оценка, валидна към датата на

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

подаване на заявлението за подпомагане. В случай че към датата на придобиването данъчната оценка е с по-ниска стойност, допустими за финансиране са разходи до този размер.

Закупуването чрез финансов лизинг на активите е допустимо, при условие че ползвателят на помощта стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявката за междинно или окончателно плащане за същия актив.

МИГ и Разплащателната агенция извършва оценка на основателността на предложените за финансиране разходи от Материални активи чрез съпоставяне на предложените разходи с определените от РА референтни разходи за допустими за финансиране активи и услуги и/или сравняване на представени оферти.

Списък с наименованията на активите, дейностите и услугите, за които са определени Референтни разходи, е приложен към настоящите условия за кандидатстване, Приложение № 24

За всеки заявен за финансиране разход от Материални активи, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане е **включен** в Списъка с активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи, кандидатът попълва посочения код на референтния разход в Таблица за допустими инвестиции и дейности - Приложение № 1 и представя една независима оферта в оригинал, която съдържа наименованието на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен данък върху добавената стойност (ДДС). МИГ и Разплащателната агенция извършва съпоставка между размера на определения референтен разход и на предложението за финансиране от кандидата, като одобрява за финансиране разхода до по-ниския му размер.

За всеки заявен за финансиране разход от част Материални активи, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане **не е включен** в Списъка с активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи, кандидатът представя най-малко три съпоставими независими оферти в оригинал, които съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен ДДС. Кандидатът представя и решение за избор на доставчика/изпълнителя, запитване за оферта по образец съгласно Приложение № 13, а когато не е избрал най-ниската оферта - писмена обосновка за мотивите, обусловили избора му. В тези случаи РА извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от представените оферти, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския му размер, освен ако кандидатът е представил мотивирана обосновка за направения избор.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

И в двата случая оферентите, когато са местни лица, следва да са вписани в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, а оферентите - чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. Оферентите на строително-монтажни работи, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите.

Когато за заявления за финансиране разход кандидатът е представил съпоставими оферти, независимо че разходът е включен в списъка, МИГ и РА извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от представените оферти, и размера на определения референтен разход, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския му размер. Когато кандидатът е представил мотивирана обосновка за направения избор, съпоставката се извършва между размера на определения референтен разход и размера на предложението за финансиране разход, като РА одобрява за финансиране разхода до по-ниския му размер.

Изискванията не се прилагат по отношение на заявени за финансиране разходи за закупуване на земя, сгради и други недвижими имоти, както и за разходи за такси за извършвани услуги от държавни и/или общински органи и институции.

Кандидатите представят в МИГ решение за определяне на стойността на разхода, за който кандидатстват, с включена обосновка за мотивите, обусловили избора му.

За кандидатите обосноваването на разхода може да се преценява чрез съпоставяне с определените референтни разходи.

Разходите за закупуване на транспортни средства са допустими само за транспортни средства, които представляват „машини“. Съгласно § 6, т. 16 от допълнителните разпоредби на Закона за движение по пътищата "Самоходна машина" е съоръжение или машина, предназначена за извършване на специфични дейности и движеща се или придвижвана по пътищата само по изключение. Такива са: електрокари, мотокари и самоходна земеделска и горска техника по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, строителните машини, верижните специални и верижните бронирани машини от Българската армия и Министерството на вътрешните работи и други подобни. Самоходната машина е малогабаритна, когато е с теглително усилие до 200 kg, максималната и скорост на движение е до 25 km/h, коелята - до 900 mm, и

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

масата без товар - до 900 kg.“. Освен това „машините“ следва да отговарят на Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника. Съгласно чл. 2 законът се прилага за земеделска, горска техника, включително превозни средства и машини за земни работи, наричани по-нататък "техниката". „Машини за земни работи" са самоходни или теглени колесни, верижни или крачещи машини, имащи екипировка или оборудване (работни средства), конструирани да извършват изкопни работи, товарене, транспортиране, пробиване/сондиране, разстилане, уплътняване или каналокопаене на земни, скални и други материали

Недопустими разходи:

I. Разходите, посочени в чл. 21 на Наредба № 22 от 14.22.2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

1. за лихви по дългове;
2. за закупуването на незастроени и застроени земи на стойност над 10 на сто от общите допустими разходи за съответната операция;
3. за данък върху добавена стойност (ДДС), с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от кандидати, различни от лицата, освободени от данък съгласно чл. 3, ал. 5 от Закона за данък върху добавената стойност;
4. за обикновена подмяна и поддръжка;
5. за лихви и комисиони, печалба на лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи по лизингов договор;
6. за лизинг освен финансов лизинг, при който получателят на помощта става собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявка за междинно или окончателно плащане за същия актив;
7. за режимни разходи;
8. за застраховки;
9. за закупуване на оборудване втора употреба;
10. извършени преди 1 януари 2014 г.;
11. за принос в натура;

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

12. за инвестиции в селското стопанство – закупуване на права за производство и плащане, закупуване на животни, закупуване на едногодишни растения и тяхното засаждане;
13. за инвестиция, за която е установено, че ще оказва отрицателно въздействие върху околната среда;
14. извършени преди подаването на проектното предложение на финансова помощ, независимо дали всички свързани плащания са извършени, с изключение на разходите за предпроектни проучвания, такси, възнаграждение на архитекти, инженери и консултантски услуги, извършени след 1 януари 2014 г.;
15. за строително – монтажни работи и за създаване на трайни насаждения, извършени преди посещение на място от МИГ;
16. заявени за финансиране, когато надвишават определените по реда на чл. 22, ал. 4 от Наредба 22 референтни разходи;

15. Допустими целеви групи:

НЕПРИЛОЖИМО

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Финансовата помощ се предоставя при спазване на правилата за „минимална помощ— и условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis.

Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, насочени към:

1. Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги);
2. Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
3. Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.);

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

4. Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
5. Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

Финансовото подпомагане за дейностите по мярката не попада в обхвата на чл. 42 от ДФЕС, тъй като дейностите са извън селскостопанския сектор.

По отношение на подпомагането за развитие на селските райони основните принципи за приложимост на правилата за държавни помощи са изложени в чл. 81 и 82 от Регламент № 1305/2013.

Съгласно чл. 81, параграф 1 от Регламент № 1305/2013 правилата за държавната помощ се прилагат по отношение на подпомагането за развитието на селските райони, отпуснати от държавите членки, когато то е извън обхвата на чл. 42 от ДФЕС.

Следователно финансовото подпомагане по подмярката **представлява „държавна помощ“** по смисъла на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС.

Съгласно т. 13. „Елементи, необходими за оценка на държавните помощи“ от ПРСР 2014 – 2020 г. подкрепата по 6.4. „Инвестиционна подкрепа за неземеделски дейности“ ще се предоставя в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013, поради което за тази подмярка ще се прилага цитирания регламент.

Тази помощ представлява помощ, отпускана на едно и също предприятие през даден период от време и която не надвишава определен размер, не отговаря на всички критерии по чл. 107, параграф 1 от ДФЕС и поради това не е предмет на процедурата за уведомяване.

Съгласно приложното поле на Регламент (ЕС) № 1407/2013 и чл. 5 от Закона за държавните помощи подпомагането по тази дейност се разглежда **по общите правила за държавни помощи.**

1. Регламент № 1407/2013 се прилага за помощите представяни на предприятията от всички сектори с изключение на тези посочени в чл. 1 на Регламента:

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

- а) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в сектора на рибарството и аквакултурите, обхванати от Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (14);
- б) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в областта на първичното производство на селскостопански продукти;
- в) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейности в сектора на преработката и търговията със селскостопански продукти, в следните случаи:
- і) когато размерът на помощта е определен въз основа на цените или количествата на този вид продукти, изкупувани от първичните производители или предлагани на пазара от съответните предприятия;
- іі) когато помощта е свързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;
- г) помощите за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощите, пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа;
- д) помощите, подчинени на преференциалното използване на национални продукти спрямо вносни такива.
2. Максималният размер на помощта по режим *de minimis*, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро и съответно левовата равностойност на 100 000 евро, в случай на едно и също предприятие, което осъществява автомобилни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение, за период от три бюджетни години.
3. Ако дадено предприятие изпълнява автомобилни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение, както и ако извършва други дейности, за които се прилага таванът от 200 000 EUR, таванът от 200 000 EUR се прилага за предприятието, при условие че съответната държава членка гарантира посредством подходящи средства, като например отделяне на дейностите или разграничаване на разходите, че помощите за дейността по автомобилни товарни превози не

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

надвишават 100 000 EUR и че помощите *de minimis* не се използват за придобиване на товарни автомобили.

4. Помощта се смята за отпусната от момента на подписване на договор за предоставяне на финансова помощ.
5. Размерът на получените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се кандидатства и получената минимална помощ на територията на Република България от:
 - предприятието кандидат;
 - предприятията, с които предприятието кандидат образува „едно и също предприятие“⁴ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
 - всички предприятия, които са се влели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с предприятието кандидат, съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
 - предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с предприятието кандидат, които са се възползвали от помощ *de minimis*, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013.
6. Натрупването в рамките на едно и също предприятие е съгласно разпоредбите на чл. 1, пар. 2 и чл. 5 на Регламент (ЕС) № 1407/2013:

- Когато дадено предприятие извършва дейност в секторите посочени в параграф 1, букви а,б или в на чл. 1 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, както и в един или повече сектори или дейности обхванати от цитирания регламент за таван се използва определения в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, при условие че се гарантира чрез подходящи средства — чрез разделение/демаркация на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в сектора посочени в параграф 1, букви

⁴ Съгласно чл.2, пар.2 на Регламент (ЕС) №1407/2013 едно и също предприятие“ означава всички предприятия, които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения:

- а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;
- б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;
- в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;
- г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Предприятията, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в алинея първа, букви а) — г), посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

а,б или в не се ползват от помощи de minimis, предоставени в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013.

- Когато дадено предприятие попада в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1407/2013 помоща de minimis предоставена за него съгласно регламента може да се кумулира с помощ de minimis предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 360/2012 на Комисията до тавана, установен в посочения регламент. Тя може да се кумулира с помощ de minimis, предоставяна съгласно други регламенти за такава помощ до съответния таван определен в чл. 3, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

- Помощта de minimis не се кумулира с държавна помощ във връзка със същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за рисковото финансиране, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият съответен интензитет на помощта или размер на помощта, определен за конкретните обстоятелства на всеки отделен случай с регламент за групово освобождаване или решение, приети от Комисията. Помощ de minimis, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена с регламент за групово освобождаване или решение, приети от Комисията.

7. При определяне на максимално допустимият размер и съответно интензитет на помощта, да се взема предвид както размера на минималната помощ, за която се кандидатства, така и общият размер на вече получена минимална помощ за дейности, проект или предприятие (извън тези, за които се кандидатства), независимо от това дали тази подкрепа е финансирана от местни, регионални, национални или общностни източници.

8. Праговете, посочени по-горе не могат да бъдат заобикаляни чрез изкуствено разделяне на проекти със сходни характеристики и бенефициенти.

9. За изпълнението на обстоятелствата кандидатите посочват данните за получени минимални помощи в Декларация за минимални и държавни помощи, попълнена по образец, част от Условието за кандидатстване. (Образец на декларация и указания за попълването ѝ са налични на адрес: <http://stateaid.minfin.bg/bg/page/7>).

10. Цитираните по-горе условия на регламента се проверяват на етап административно съответствие и допустимост на проектното предложение.

11. За спазването на обстоятелствата се извършва проверка в Информационна система "Регистър на минималните помощи", Публичния регистър на Европейската комисия, Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България 2007-2013 (ИСУН), Информационната система за

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) и Търговския регистър.

12. Периодът, който се проверява, във връзка с натрупването на минимални помощи, е три бюджетни години текущата и предходните две. За целите на определянето на тавана, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. Помощ изплащана на траншове, се сконтира към стойността ѝ към момента на нейното предоставяне. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е скентовият процент, приложим към момента на отпускане на помощта. (същият може да бъде намерен на www.stateaid.minfin.bg/bg/page/424)
13. Кандидатите нямат право да подават проектни предложения по процедурата за вече реализирани дейности или такива, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.
14. Последствията при неспазване на т.2 – отказване на помощта, служебно намаляване на помощта или възстановяване на неправомерно предоставена помощ.
15. Преди сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Държавен фонд „Земеделие“ прилага подходящи контролни механизми, които да гарантират изпълнението на всички приложими условия на Регламент (ЕС) № 1407/2013, включително ще извършва документална проверка на декларираните данни от одобрените кандидати в Декларацията за минимални помощи.
16. Държавен фонд „Земеделие“ информира министъра на финансите в срок до три дни от предоставянето на всяка помощ, попадаща в обхвата на минимална помощ, чрез въвеждане на информацията в Информационна система "Регистър на минималните помощи".
17. В договора за безвъзмездна финансова помощ, съгласно чл. 16 и чл. 36 от Закона за държавни помощи (обн. В ДВ 85 от 24.10.2017 г.) се съдържа информация относно вида, размера и основанието за предоставяне на отпуснатата помощ, чрез цитиране на заглавието на Регламента и номера на публикацията му в Официален вестник на Европейския съюз, всички приложими за получателя задължения, свързани със спазване на изискванията на Регламента (например изискванията на чл. 6, пар. 4 и пар. 5), правилата за прилагане на условията за нейното предоставяне

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

и за контрол, както и механизъм за установяване на неправомерно предоставена помощ, съгласно чл. 37 от Закона за държавни помощи.

18. Възстановяването на неправомерно предоставена минимална помощ се извършва по реда на Закона за държавните помощи. Не се разрешава предоставяне на нова минимална помощ на предприятие, което не е изпълнило решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ и не е възстановило изцяло неправомерно получената държавна помощ. Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, ще се извършва в съответствие с установения ред, съгласно действащите нормативни актове за плащане и договора за безвъзмездна финансова помощ.

19. Ако проектното предложение на кандидат бъде одобрено и той подпише договор за предоставяне на финансова помощ, е длъжен да съхранява документацията относно получената помощ de minimis за период от 10 бюджетни години, считано от датата на която е предоставена последната индивидуална помощ по схемата и да я предоставя при поискване в срок от 5 работни дни на МИГ или на Държавен фонд „Земеделие“.

Кандидатите представят декларация за размера на получените минимални и държавни помощи (по образец Приложение № 12 от документи за попълване към Условието за кандидатстване).

Допълнителна информация относно приложимото законодателство в областта на държавните помощи може да бъде открита на интернет страницата на Министерство на финансите: <http://stateaid.minfin.bg/>

17. Хоризонтални политики:

Важно!

Настоящата процедура се провежда при спазване на заложените в Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 хоризонтални принципи.

При подготовката и изпълнението на дейностите на всяко проектно предложение следва да се спазват и прилагат задължително и трите хоризонтални принципа.

- **Равни възможности и недопускане на дискриминация**

В изпълнение на чл. 96, ал. 7, т. б на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. по време на различните етапи на прилагането на ОП РЧР 2014-2020 г. и особено по отношение на достъпа до

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

финансиране ще бъдат предприети конкретни действия и мерки за насърчаване на равните възможности и предотвратяването на всякаква дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, етническа принадлежност или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, имотно състояние, произход, увреждане, възраст или сексуална ориентация, като се имат предвид потребностите на различните целеви групи, изправени пред риск от подобна дискриминация.

- **Равенство между половете**

Равенството между мъжете и жените и интегрирането на принципа за равенство на възможностите ще се насърчава по време на различните етапи на прилагането на оперативната програма и особено по отношение на достъпа до финансиране.

Конкретно в рамките на програмата ще бъдат подкрепяни действия, насърчаващи съвместяването на професионалния с личния и семеен живот, насърчаване гъвкави форми на заетост и гъвкаво работно време, предоставяне на възможности за дистанционни обучения и работа, насърчаване на икономическата активност и независимост на жените, подкрепа за фирмени практики за насърчаване равенството между мъжете и жените на работното място и съчетаване на професионалния и личния живот, премахването на джендър стереотипите в обществото и др.

- 1. Чрез интегрирането на принципа за равенство между половете, усилията не се ограничават единствено до прилагането на определени действия насочени към жените, а се преследва постигането на равенство, отчитащо въздействието на дадена ситуация, както върху мъжете, така и върху жените.**

- **Устойчиво развитие**

Посредством инвестиционните приоритети, към които е насочена подкрепата на ОП РЧР 2014-2020 г. ще се предостави и подкрепа за прехода към икономика, която е нисковъглеродна, устойчива на изменението на климата, екологично устойчива и използваща ефикасно ресурсите. ОП РЧР 2014-2020 предвижда специфични мерки, насочени към опазването на околната среда и подкрепа за зелен растеж в рамките на съответните приоритетни оси, а също така и интегриране на изискванията за опазване на околната среда, ресурсната ефективност, смекчаването на изменението на климата и адаптацията към него, устойчивостта на природни бедствия, както и превенцията и управлението на риска на хоризонтално ниво при подбора и изпълнението на проектите по програмата.

ВАЖНО

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

В т. 11 от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да представят информация за съответствието на проектното предложение с посочените принципи. Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):

Одобреният проект се изпълнява в срок до 36 месеца от датата на подписване на административния договор за предоставяне на финансова помощ.

Крайният срок за изпълнение на дейностите по проектите към стратегия за ВОМР, финансирани от ЕЗФРСР, е до **30 юни 2025 г.**

19. Ред за оценяване на концепцията за проектни предложения:

Неприложимо

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

21. Ред за оценяване на проектните предложения:

Подбор на проектни предложения към стратегии за ВОМР се извършва от Комисия за подбор, назначена от МИГ съгласно разпоредбите на чл. 44, ал. 1 на ПМС 161 от 4 юли 2016 г.

Комисията за подбор на проектни предложения е съставена от: председател без право на глас, секретар без право на глас, нечетен брой членове с право на глас – не по-малко от трима и резервни членове - не по-малко от трима. Членовете на комисията могат да бъдат служители на МИГ, членовете на общото събрание на МИГ и външни експерти - оценители. Председателят и секретарят на комисията не могат да бъдат външни експерти. Делът на представителите на публичния сектор в комисията не може да превишава 50 на сто от имащите право на глас членове. Външните експерти - оценители се избират при спазване на разпоредбите на чл. 13 от ПМС № 162 от 2016 г. В работата на комисията могат да участват и наблюдатели по предложение на съответния УО и помощник оценители, които не са членове на КППП.

Помощник оценителите са служители на МИГ, или външни експерти – оценители, които подпомагат дейността по оценка и чиято дейност се ограничава до етапите на оценка, определени в заповедта за назначаване на КППП.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

Председателят, секретарят и членовете на комисията, както и наблюдателите и помощник – оценители трябва да притежават необходимата квалификация и професионална компетентност за изпълнение на задачите, възложени им със заповедта за назначаване. Те са длъжни да изпълняват задълженията си добросъвестно, обективно и безпристрастно, както и да пазят в тайна обстоятелствата, които са узнали във връзка със своята работа в комисията.

Те не могат:

1. да са в конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2015 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298/1 от 26 октомври 2012 г.) с някой от кандидатите или партньорите в процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ;
2. да имат интерес по смисъла на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси от предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по конкретната процедура;
3. да са свързани лица по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с кандидат или партньор в процедурата;
4. да са лица, които се намират помежду си в йерархична зависимост.

В хода на оценителния процес по аналогия се спазват и ал. 4-9 на чл.16 от ПМС № 162 от 2016 г.

Съгласно чл. 29, ал. 2 от ЗУСЕСИФ при процедура чрез подбор се извършва:

1. Оценяване на всяко проектно предложение, което включва:
 - а) оценка на административното съответствие и допустимостта;
 - б) техническа и финансова оценка;
2. Класиране на одобрените проектни предложения в низходящ ред;
3. Определяне на проектни предложения, за които се предоставя финансиране.

Подбор и одобрение на проектни предложения по всяка мярка от стратегия за ВОМР се извършва в ИСУН 2020 съгласно условията и реда на ПМС № 161. Проверката включва и:

1. проверка за липса на двойно финансиране;
2. проверка за наличие на изкуствено създадени условия;

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

3. проверка за минимални помощи;

4. посещение на място за заявления, включващи разходи за строително-монтажни работи (когато е приложимо).

Комисията извършва оценка на всички проектни предложения, подадени в определения срок. Оценката на проектите предложения се извършва по критерии и методика, определени в Насоките за кандидатстване.

Критериите не подлежат на изменение по време на провеждането на процедурата. Оценката се извършва в системата ИСУН 2020 и се документира чрез попълването на оценителни таблици. Оценката на проектите предложения включва:

1. Оценка на административното съответствие и допустимостта;
2. Техническа и финансова оценка.

ЕТАП 1: ОЦЕНКА НА АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪОТВЕТСТВИЕ И ДОПУСТИМОСТТА

Комисия, назначена със заповед на председателя на Управителния съвет на МИГ, ще извърши оценка на административното съответствие и допустимостта на проектите предложения.

В съответствие с разпоредбите на чл. 34, ал. 2 от ЗУСЕСИФ, когато при оценката на административното съответствие и допустимостта се установи липса на документи и/или друга нередовност, комисията изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица.

Кореспонденцията с кандидата ще се извършва през системата ИСУН 2020 чрез профила на кандидата и асоциирания към него електронен адрес на потребителя. Кандидатите могат да бъдат информирани за наличието на активна комуникация и чрез факс/телефон/електронна поща.

Неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата! Кандидатът няма право да представя на комисията други документи освен липсващите и тези за отстраняване на нередовностите. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване качеството на проектното предложение.

ЕТАП 2: ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОЦЕНКА

На техническа и финансова оценка подлежат само преминалите административно съответствие и допустимост.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

“Техническа и финансова оценка” е оценка по същество на проектните предложения, която се извършва в съответствие с критериите за оценка.

Техническата и финансова оценка на всяко проектно предложение се извършва най-малко от двама членове на комисията, като членовете, представляващи публичния сектор не трябва да са повече от 50%. Те могат да бъдат подпомагани от помощник-оценители.

Окончателната оценка е средноаритметично от оценките на двамата оценители. При разлика между двете оценки от повече от 20 на сто от максималната възможна оценка председателят на комисията възлага оценяването на трето лице – член на комисията с право на глас. Окончателната оценка е средноаритметично от оценката на третото лице и по-близката до неговата от първите две оценки. Окончателната оценка се оформя от оценката на третия оценител само в случаите, когато тя е средноаритметично от оценките на другите двама.

Когато проектното предложение е оценено от двама членове на комисията и едната оценка е по-ниска от минимално допустимата оценка за качество по процедурата, а другата оценка – по-голяма или равна на нея, председателят на комисията възлага оценяването на трето лице – член на комисията с право на глас. Окончателната оценка е средноаритметично от оценката на третото лице и сходната с неговата по отношение на праговете от първите две оценки.

При оценката на проектните предложения комисията може да изисква допълнителна пояснителна информация от кандидата, като срокът за представянето ѝ не може да бъде по-кратък от една седмица. Тази възможност не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУСЕСИФ.

При непредставяне на изискваната допълнителна информация или разяснения в срок, проектното предложение може да бъде отхвърлено само и единствено на това основание или съответно да получи по-малък брой точки. Всяка информация, предоставена извън официално изискваната от Комисията за подбор, не се взема под внимание. Исканията за представяне на допълнителни документи и разяснения се изпращат през ИСУН 2020 чрез електронния профил на кандидата като кандидатът следва да бъде известяван електронно чрез електронния адрес, асоцииран към неговия профил. В тази връзка е необходимо кандидатите да разполагат винаги с достъп до електронния адрес, към който е асоцииран профила в ИСУН 2020. За дата на получаване на искането за документи/информация се счита датата на изпращането му чрез ИСУН 2020. Кандидатът представя допълнителните разяснения и/или документи по електронен път чрез ИСУН 2020.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

Техническият процес свързан с представянето на допълнителна информация/документи е описан в Ръководството за потребителя за модул “Е-кандидатстване” в ИСУН 2020 от 14 май 2016 г.

В случай че при оценката на конкретно проектно предложение се установи, че с финансовата помощ, за която се кандидатства, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите държавни или минимални помощи, оценителната комисия намалява служебно размера на безвъзмездната финансова помощ до максимално допустимия размер. Тази корекция не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 ЗУСЕСИФ.

Общия брой на точките по настоящата процедура е 100 точки.

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от 30 т.

В случай че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подредени в низходящ ред по следните критерии, съгласно Решение от 17.04.2018 г. на ОС на МИГ :

Крайната оценка по критерий „Проектът създава допълнителни работни места“определен като основен приоритет в т. 4.5. „Йерархията на целите – включително цели за крайните продукти или резултатите“ от Стратегията за ВОМР на МИГ - Котел, Сунгурларе и Върбица;

При равен брой точки и по този критерий, проектите ще бъдат подредени в низходящ ред по следния критерий:

Крайната оценка по критерий „Проекти оползотворяващи местните ресурси и продукти“.

22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Всички проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по следните приоритетни критерии, подредени по тежест, като точния броят на точките за всеки приоритетен критерий ще бъде фиксиран в разработената от МИГ методология за оценка при изготвяне на документите за кандидатстване – Приложение 26 от Документи за информация.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

Забележка:

Съгласно § 1, т.38 от Наредба №22/14.22.2015г. на МЗХГ за условията и редът за прилагане на подмярка 19.2. "Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" (ВОМР) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. (ПРСР 2014 - 2020 г.) под иновативност се разбира: "Иновативност на стратегия за ВОМР" е включване в стратегията за ВОМР на нов подход, метод или средства за реализирането ѝ, които не са прилагани на територията на местната общност чрез: а) възможност за създаване на нов за територията продукт или услуга, и/или б) включване на дейности/мерки, които предоставят възможност за нова за територията форма на използване на природните ресурси и/или културно-историческото наследство, и/или в) нов метод и/или начин за решаване на местните проблеми и слабости на територията, и/или; г) определяне на критерии за оценка на проектите, свързани с иновативност на проектите.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите

1.Проекти със стойност:	
1.1.Проекти на стойност от 10 000 лева – до 60 000 лева	15 т.
1.2. Проекти на стойност от 60 001 лева – до 160 000 лева	20 т.
1.3.Проекти на стойност над 160 001 лева	10 т.
2. Проектът е в сферата на туризма и предлага комплексна услуга и/или алтернативни форми на туризъм /еко, спа, селски, културен и др./: (Напр. предлага настаняване и регионална кухня/магазин за местни продукти и др.);	10 т.
3.Проектът включва иновации	10 т.
4.Проекти включващи дейности опазващи околната среда	10 т.
5.Проекти оползотворяващи местните ресурси и продукти	10 т.
6.Проектът включва дейности за развитие на традиционни занаяти	10 т.
7.Проекти на кандидати до 40г. и/или жени и/или представители на уязвими или малцинствени групи.	10 т.
8.Проектът създава допълнителни работни места:	
– мин. 1	10 т.
– над 2	20 т.
Максимален брой точки	100 т.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

Подпомагат се проекти получили минимум 30 точки

ВАЖНО !!!

Само проектни предложения, преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

“Техническа и финансова оценка” на проектните предложения се осъществява при спазване на Методология за техническа и финансова оценка по процедурата (Приложение № 26 към настоящите Условия за кандидатстване)

23. Начин на подаване на проектните предложения:

Проектните предложения по настоящата процедура за подбор на проекти, следва да бъдат подадени само по електронен път като се използва ИСУН 2020. Интернет адресът на модула за електронно кандидатстване на ИСУН 2020 е: <http://eumis2020.government.bg/>, където е налично ръководство за работа със системата.

Документите за кандидатстване следва да бъдат подадени **само по електронен път**.

Подаването на проектното предложение се извършва чрез попълване на **уеббазиран Формуляр за кандидатстване**, като проектното предложение се подписва с КЕП на лицето, овластено да представлява кандидата.

Преди подаването на проектното предложение, Формулярът за кандидатстване задължително се подписва с КЕП с отделна сигнатура (detached) от поне едно от лицата с право да представлява кандидата или упълномощено/оправомощено лице. В случай че кандидатът се представлява заедно от няколко лица, формулярът се подписва с КЕП от всички от тях. В случай че КЕП е на упълномощено лице, то към проектното предложение следва да се прикачи сканирано нотариално заверено пълномощно (в секция 12 от Формуляра).

Подписването на документи с КЕП е възприето по настоящата процедура, тъй като съгласно чл. 13, ал. 4 от Закона за електронния документ и електронния подпис, КЕП има значението на саморъчен подпис. При идентифициране с КЕП, същият следва да е придружен от удостоверение за КЕП, издадено от доставчик на удостоверителни услуги, вписан в регистъра на доставчиците на удостоверителни услуги към Комисията за регулиране на съобщенията.

Кандидатите трябва да представят Формуляра за кандидатстване и приложенията на български език, с изключение на текстовете, за които се изисква информацията да бъде попълнена на английски език. Формулярът за кандидатстване по процедурата се попълва от кандидата, съгласно инструкциите дадени в Указанията за попълване на формуляр за

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

кандидатстване (Приложение за информация към Условието за кандидатстване). ИСУН 2020 предоставя възможност за коригиране и допълване на формуляра, докато той е в режим чернова и работата по него.

ВАЖНО!

Моля обърнете внимание, че електронната поща, с която се регистрирате като потребител в ИСУН 2020 е асоциирана с профила на кандидата. Комуникацията (Кореспонденцията) с кандидата по време на оценка на проектното предложение се осъществява по електронен път чрез профила на кандидата в ИСУН 2020, от който е подаден съответния проект и промени на посочения профил са невъзможни.

Проектното предложение се изпраща чрез системата, съгласно Указанията за попълване на формуляра.

След подаване на проектното предложение, системата го регистрира и генерира регистрационен номер. Системата изпраща уведомление до посочения електронен адрес на потребителя, че проектното предложение е регистрирано със съответния регистрационен номер.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до "МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица" на хартиен носител, подписано от поне един от представляващите кандидата и подпечатано, като това обстоятелство се отбелязва в ИСУН 2020 от потребител на системата със съответните права и оттегленото проектно предложение не се разглежда от оценителната комисия.

Формулярът за кандидатстване трябва да бъде попълнен внимателно и максимално ясно, така че да може да бъде оценен правилно. Всякакви грешки или несъответствия, допуснати при попълване на Формуляра за кандидатстване могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

При оценката на проектите предложения оценителната комисия може да изиска допълнителна пояснителна информация или документ от кандидатите. Комуникацията с кандидатите се осъществява посредством Информационната система за управление и наблюдение ИСУН 2020 чрез профила на кандидата и асоциирания към него електронен адрес на потребителя.

Следва да се има предвид обаче, че Формулярът за кандидатстване не може да бъде изискван допълнително и непредставянето на някое от изисканите приложения може да доведе до автоматичното отхвърляне от оценителната комисия на проектното предложение.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

Моля, обърнете внимание, че Формулярът за кандидатстване трябва да бъде попълнен внимателно и максимално ясно, така че да може да бъде оценен правилно. Всякакви грешки или несъответствия, допуснати при попълване на Формуляра за кандидатстване могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

I. Общи документи

1. Таблица за допустими инвестиции и дейности във формат .xls или .xlsx съгласно Приложение № 1 от Документи за попълване.
2. Декларация съгласие и информираност за обработване на лични данни по чл.19 и 20 от ЗЗЛД с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“ съгласно Приложение № 2 от Документи за попълване.
3. Нотариално заверено изрично пълномощно, в случай че документите не се подават лично от кандидата. Представя се във формат „pdf“.
4. Свидетелство за съдимост от представляващия/те кандидата, издадено не по-късно от 6 месеца преди представянето му. Представя се във формат „pdf“.
5. Удостоверение от НАП за наличие или липса на задължения по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от ДОПК и Удостоверение за липса на задължения от общината по седалището на кандидата. Представя се във формат „pdf“.
6. Удостоверение за липса на задължения към общините Котел, Сунгурларе и Върбица. Представя се във формат „pdf“.
7. Удостоверение от ИА „ГИТ“ за наличие или липса на установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 – 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен. Представя се във формат „pdf“.
8. Декларация за нередности съгласно Приложение № 3 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“
9. Декларация за липса на основания за отстраняване, съгласно Приложение № 4 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.
10. Декларация за липса или наличие на двойно финансиране по проекта съгласно Приложение № 5 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

11. Декларация за липса на изкуствено създадени условия съгласно Приложение № 6 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканиран във формат „pdf“.

12. Декларация – НСИ съгласно Приложение № 7 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

13.

14. Декларация в оригинал по чл. 4а, ал. 1 Закона за малките и средните предприятия по образец, утвърден от министъра на икономиката и енергетиката, когато е приложимо – Приложение № 9 и 9а от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

15. Бизнес план за 5-годишен период, а в случаите на инвестиции за строително-монтажни работи - за 10-годишен период - по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ – Приложение № 10 и Приложение № 10а с подпис/и, печат на всяка страница и сканиран във формат „pdf“ и таблиците от бизнес плана в „xls” по образец.

16. Декларация за свързаност съгласно Приложение № 11 от представляващия/те кандидата от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

17. Декларация за размера на получените държавни помощи съгласно Приложение № 12 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

18. Формуляр за мониторинг по подмярка 19.2 съгласно Приложение № 14 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

19. Лицензи, разрешения и/или друг документ, удостоверяващ регистрацията, в случаите на предвидени разходи за дейности и инвестиции, за които се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация за извършване на дейността/инвестицията съгласно българското законодателство и неупоменати изрично в настоящия списък.

20. Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/ становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и/или Закона за водите (когато издаването на документа се изисква по ЗООС и/или по Закона за водите) **или** е представен входящ номер на искане за издаване от съответния орган, но това е допустимо само в случаите, когато проектното предложение не включва строително-монтажни работи (когато е приложимо)

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

В случай че е представен само входящ номер и проектът не включва СМР, комисията ще изиска представяне на Решението преди приключване на оценката. Представя се във формат „pdf“.

21. Становище от съответната басейнова дирекция, доказващо, че обектите, предмет на инвестицията, не противоречат на плановете за управление на речните басейни (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

22. Разрешително за водовземане и/или разрешително за ползване на воден обект в случаите, предвидени в Закона за водите (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

23. Договор за финансов лизинг с приложен към него погасителен план за изплащане на лизинговите вноски, в случай че проектът включва разходи за закупуване на активи чрез финансов лизинг. Представя се във формат „pdf“.

24. Инвентарна книга към датата на подаване на проектно предложение към стратегията за ВОМР с разбивка по вид на актива, дата и цена на придобиване - в случай на разходи, които представляват дълготрайни материални активи съгласно Закона за счетоводството. Представя се във формат „pdf“.

25. Решение на компетентния орган на юридическото лице за кандидатстване по ПРСР 2014-2020. Представя се във формат „pdf“.

26. Справка за дълготрайните активи - приложение към счетоводния баланс за предходната финансова година и/или за последния отчетен период (за юридически лица и еднолични търговци). Представя се във формат „pdf“.

27. Фактури, придружени с платежни нареждания, за извършени разходи преди подаване на проектно предложение към стратегията за ВОМР за разходи за предпроектни проучвания, такси, възнаграждение на архитекти, инженери и консултантски услуги, извършени след 1 януари 2014 г., ведно с банкови извлечения. Представя се във формат „pdf“.

28. Оферта и/или извлечение от каталог на производител/доставчик/строител и/или проучване в интернет за всяка отделна инвестиция в дълготрайни активи - с предложена цена от производителя/доставчика/строителя, когато кандидатът планира да провежда процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160 или по Закона за обществените поръчки след сключване на договор за предоставяне на финансова помощ (когато е приложимо). Представя/т се във формат „pdf“.

Важно!

В случай, че разходът, за който се кандидатства с проектно предложение, е включен в списък с референтни разходи (публикуван на интернет страницата на ДФ „Земеделие“ и в Приложение № 27 от Документи за информация към УК, кандидатът попълва посочения код на референтния разход в Таблицата за допустими инвестиции

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

и дейности - Приложение № 1 от Документи за попълване, и представя „оферта и/или извлечение от каталог на производител/доставчик/строител и/или проучване в интернет за всяка отделна инвестиция в дълготрайни активи - с предложена цена от производителя/доставчика/строителя

В случаите, при които Държавен фонд „Земеделие“ няма разработени референтни стойности, то кандидатите за получаване на БФП трябва да представят най-малко три съпоставими, независими оферти в оригинал, които съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен ДДС, съгласно Въпроси и отговори от 28.09.2017 г., публикувани на: <https://www.eufunds.bg/index.php/bg/programen-period-2014-2020/vodeno-ot-obshtnostite-mestno-razvitie-vomr/vaproisi-i-otgovori>

Кандидатите извършват пазарно проучване чрез осигуряването на най-малко три съпоставими независими индикативни оферти в оригинал. Индикативните оферти се набират по изпратено запитване за оферта – съгласно Приложение № 13 от Документи за попълване.

Минималното съдържание на офертите е: наименование на оферента, срок на валидност на офертата, дата на издаване на офертата, подпис и печат на офертата, техническо предложение, ценово предложение в левове с посочен ДДС.

Кандидатите представят решение за определяне на стойността на разхода, за който кандидатстват, с включена обосновка за мотивите, обусловили избора му.

В случаите, когато оферентите са местни лица, трябва да са вписани в Търговския регистър към Агенцията за вписване, а оферентите – чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. Оферентите на строително-монтажни работи, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите.

В случаите, когато оферентите са чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. (когато е приложимо).

29. Представени са най-малко три съпоставими независими оферти в оригинал, които съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена, определена в левове или евро с посочен ДДС, ведно с направени от кандидата запитвания за оферти съгласно приложение № 13 от Документи за попълване за разходи, които не са включени в референтния списък, - *не се отнася при кандидатстване за разходи за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост, както и за разходи за извършени услуги от държавни или общински органи и институции*; Представя се във формат „pdf“.

30. Предварителни или окончателни договори за услуги и доставки - обект на инвестицията, включително с посочени марка, модел, цена в лева или евро с посочен ДДС и срок за изпълнение. В случаите на инвестиции за строително-монтажни работи към договорите се прилагат и количествено-стойностни сметки на хартиен и електронен носител (по образец). Представя се във формат „pdf“ и „xls“или “xlsx”.

31. Решение на кандидата за избор на доставчик/изпълнител , а когато избраната оферта не е с най-ниска цена - и писмена обосновка за мотивите, обусловили избора. Представя се във формат „pdf“.

32. Удостоверение за данъчна оценка, издадено в рамките на месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението за подпомагане (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

33. Декларация за изчисление на минималния стандартен производствен обем на стопанството през текущата стопанска година към момента на кандидатстване за кандидати – земеделски стопани-по образец, Приложение № 6 от Документи за попълване (когато е приложимо) с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

34. Регистрационна карта на земеделския стопанин, издадена по реда на наредбата по § 4 ЗПЗП, и анкетни формуляри към нея с приложен Опис на животните, когато в изчисляването на стандартния производствен обем участват животни (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

35. Документ за собственост или ползване на земята или заповеди по чл. 37в, ал.4, 10 и 12 от ЗСПЗЗ, която участва при изчисляването на минималния стандартен производствен обем за кандидати – земеделски стопани (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

36. Свидетелство за калфа или майсторско свидетелство, или свидетелство за придобита II или III степен на професионална квалификация в институции от системата на професионалното образование и обучение или диплома за висше образование, съответстващо на занаята, който иска да упражнява (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

II. Специфични документи в случай на проект с инвестиции за извършване на строително-монтажни работи: строителство, реконструкция, ремонт, рехабилитация:

1. Документ за собственост на земя и/или друг вид недвижими имоти, обект на инвестицията или Учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на заявлението за подпомагане, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за строително-монтажни работи, за възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради и/или помещения, дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства, за които се изисква Разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията или Документ за ползване на имота за срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на заявлението за подпомагане, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за строително-монтажни работи, за възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради и/или помещения, дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства, за които се изисква Разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията;

2. Одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект“ или „Работен проект“ в съответствие с изискванията на ЗУТ и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти или Заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява и когато за предвидените строително-монтажни работи не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ;

3. Разрешение за строеж, когато издаването му се изисква съгласно ЗУТ или Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, когато издаването му не се изисква съгласно ЗУТ;

4. Подробни количествени сметки, за предвидените строително-монтажни работи, заверени от правоспособно лице. Представя се във формат „pdf“.

5. Заверени количествено-стойностни сметки, включително и във формат „xls“ (когато е приложимо);

6. Разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ (важи, в случай че проектът включва разходи за преместваеми обекти). Представя се във формат „pdf“.

7. Заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява, в случаите на проекти, включващи разходи за строително-монтажни работи и когато за предвидените строително-монтажни работи не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ. Представя се във формат „pdf“.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

8. Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж – *важи в случай, че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тях не се изисква издаване на разрешение за строеж, съгласно ЗУТ.* Представя се във формат „pdf”.

III. Машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане

1. Технологичен проект ведно със схема и описание на технологичния процес, изготвен и заверен от правоспособно лице (когато инвестицията по проекта е част от технологичен процес). Представя се във формат „pdf”.

2. Техническа спецификация за съответните машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане (*когато е приложимо*). Представя се във формат „pdf”.

IV. За дейности за развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги).

Дейности за изграждане и обновяване на места за настаняване са допустими при следните условия: обектът да е с 20 и по-малко от 20 помещения за настаняване на туристи и дейността да съдържа описание за осигуряването на съответствие с изискванията на чл. 21, ал.4 и чл. 79, ал. 2 на Наредба №22/2015 г. :

V. За дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление

1. Анализ, удостоверяващ подобряването на енергийната ефективност в предприятието и/или изпълнението на условията по т. II.Б от Раздел 13.2., Условия за допустимост на дейностите—, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област (важи в случаите на инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане и/или производство на биогорива и течни горива от биомаса и/или инвестиции за подобряване на енергийната ефективност в предприятията). Представя се във формат „pdf”.

2. Декларация за наличието на суровини за периода на изпълнение на бизнес плана при производство на електроенергия от биомаса и/или при производство на биоенергия - Приложение № 16 от Документи за попълване - когато се предвижда използване на биомаса, получена в резултат на земеделската или преработвателната дейност на кандидата или чрез предварителни или окончателни договори с описани вид, количества и цена на суровините - когато не се предвижда използване на биомаса, получена в резултат на земеделската или преработвателната дейност на кандидата. Представя се във формат „pdf”.

VI. Специфични документи, доказващи съответствие с критериите за подбор

1. Декларация за съответствие с допълнителните условия към проектите съгласно СВOMP на МИГ - съгласно Приложение № 8 от Документи за попълване с подпис/и,

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

печат и сканирана във формат „pdf“. Документът се представят, когато кандидатът заявява приоритет по критерии 3;

2. Справка за съществуващия и нает от кандидата персонал към края на предходната спрямо кандидатстването календарна година – Приложение № 17 от Документи за попълване (когато е приложимо). Справката се представя, когато кандидатът заявява приоритет по критерий 7;

3. Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за предходната спрямо кандидатстването календарна година, заверена от кандидата и НСИ. Представя се, в случай че кандидатът заявява точки по критерии за подбор 7;

Документите се прилагат към формуляра за кандидатстване във формат „pdf“. Оригиналните на документите се съхраняват от кандидата и следва да могат да бъдат представени от МИГ при поискване.

Документите се представят на български език. В случаите, когато оригиналният документ е изготвен на чужд език, той трябва да бъде придружен с превод на български език, извършен от заклет преводач, а когато документът е официален по смисъла на Гражданския процесуален кодекс, той трябва да бъде легализиран или с апостил.

Формулярът за кандидатстване няма да се разглежда, ако е подаден в ИСУН 2020 след срока, определен в настоящите насоки.

25. Начален и краен срок за подаване на проектните предложения:

Процедурата е с няколко крайни срока за кандидатстване. Настоящия прием е втори прием за процедурата.

Начален срок: 18.11.2022 г.

Краен срок: 31.01. 2023 г. 17.00 часа.

Трети прием - при наличие на остатъчни средства след втори прием:

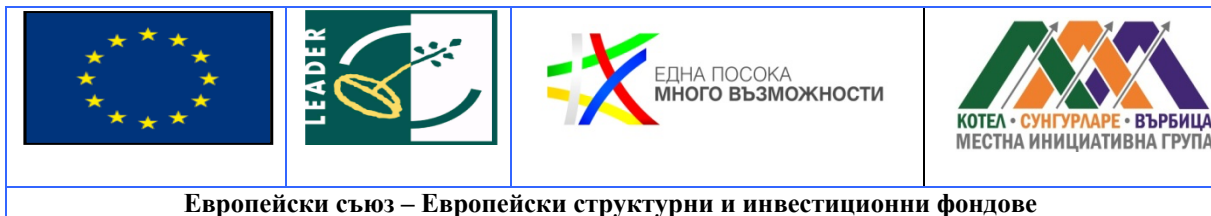
Начален срок: 06.03. 2023 г.

Краен срок: 08.05.2023 г. 17.00 часа.

Четвърти прием - при наличие на остатъчни средства след трети прием:

Начален срок: 01.08. 2023 г.

Краен срок: 30.08.2023 г. 17.00 часа.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

26. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаване на формуляра и придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg> , лично от законния представител на кандидата или от упълномощено от него лице.

27. Допълнителни въпроси и разяснения във връзка с Условието за кандидатстване:

По процедурата за набиране на предложения, могат да се задават въпроси и да се искат допълнителни разяснения, в срок до 3 седмици преди крайния срок за подаване на проектни предложения – **11.01.2021 г.**
 Въпросите се задават в писмена форма чрез електронната система ИСУН 2020, секция „Разяснения по процедурата“.
 Писмени разяснения ще бъдат дадени в срок до две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване – **18.01.2021 г.**
 С оглед осигуряване равнопоставено третиране на кандидатите, МИГ няма да дава разяснения, които съдържат становище относно качеството на конкретно проектно предложение. Разяснения се дават по отношение на условията за кандидатстване и са задължителни за всички кандидати. Писмените разяснения ще бъдат публикувани в ИСУН 2020 и на интернет страницата на „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица“ : <http://mig-ks.com/> .

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

"Авансово плащане"	Плащане по смисъла на чл. 63 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ, L 347/487 от 20 декември 2013 г.).
„Административни проверки“	Проверки съгласно условията и разпоредбите на чл. 48 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014.
„Генериращ нетни приходи проект“	По смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 е проект, който след приключването си генерира нетни приходи – парични потоци, заплащани директно от потребителите за стоки и услуги, предоставени с операцията, като такси, заплащани директно от потребителите за използването на инфраструктура, продажбата или отдаването под наем на земя или сгради или плащанията за услуги минус всички оперативни разходи и разходи за подмяна на недълготрайно оборудване за съответния период.
„Дейност“	Проект, договор, споразумение или друг механизъм, избран съгласно заложените в ПРСР 2014 –2020 г. критерии, предвид постигането на поставените цели в ПРСР 2014 – 2020 г.
„Изкуствено създадени условия“	Всяко установено от РА или друг компетентен орган условие по смисъла на чл. 60 от Регламент (ЕС) № 1306/2013.
„Междинно плащане“	Плащане за обособена част от одобрената и извършена инвестиция.
„Минимална помощ“	Помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея поради своя минимален размер, както е дефинирана в действащия регламент на ЕС, относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

„Независими оферти“	<p>Оферти, подадени от лица, които не се намират в следната свързаност помежду си или спрямо кандидата:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) едното участва в управлението на дружеството на другото; б) съдружници; в) съвместно контролират пряко трето лице; г) участват пряко в управлението или капитала на друго лице, поради което между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните; д) едното лице притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото лице; е) лицата, чиято дейност се контролира пряко или косвено от трето лице – физическо или юридическо; ж) лицата, едното от които е търговски представител на другото.
„Непредвидени разходи“	<p>Разходи, възникнали в резултат на работи и/или обстоятелства, които не е могло да бъдат предвидени при първоначалното проектиране. Същите водят до увеличаване на количествата, заложиени предварително в количествените сметки към проекта, и/или до нови строително-монтажни работи, за които са спазени условията за допустимост на разходите, предназначени за постигане на целите на проекта. В случаите на кандидати, които са възложители по чл. 5 и 6 от Закона за обществените поръчки, новите строително-монтажни работи следва да бъдат възлагани по реда на Закона за обществените поръчки в случаите, когато не са допуснати изключения.</p>
"Непреодолима сила или извънредни обстоятелства"	<p>Обстоятелства по смисъла на чл. 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 г.</p>
„Нередност“	<p>Всяко нарушение на правото на ЕС или на българското законодателство, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в прилагането на европейските структурни и инвестиционни фондове, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправомерен разход в бюджета на Съюза.</p>

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

"Оперативни разходи"	Административните разходи и разходите, свързани с поддръжка, наеми, застраховка, текущ ремонт с поддръжка и експлоатация на активите.
"Обикновена подмяна"	Разходи за замяна на активи, които не водят до качествени или количествени изменения/подобрения на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите.
"Общински сгради"	Имотите съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за общинската собственост.
"Подмярка"	Съвкупност от дейности, спомагащи за прилагане на приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г
"Ползвател"	Лице, на което е одобрена и/или изплатена финансова помощ по ПРСР 2014 – 2020 г.
"Принос в натура"	Предоставяне на земя или друг недвижим имот, оборудване или суровини, проучване или професионална работа или неплатен доброволен труд, за които не са правени плащания, подкрепени от фактура или друг еквивалентен на фактура платежен документ.
"Проверка на място"	Проверка по смисъла на Регламент (ЕС) № 809/2014.
"Проект"	Заявление за подпомагане заедно с всички приложения към него документи, както и съвкупността от материални и нематериални активи и свързаните с тях разходи, заявени от кандидата и допустими за финансиране по ПРСР 2014 – 2020 г.
"Разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта"	Разходи, извършени преди подаване на заявлението за подпомагане, и такива по време на изпълнение на проекта, в това число разходи за подготовка на заявление за подпомагане, анализ за икономическа и екологична устойчивост на проекта, анализ за устойчивостта на инвестицията, и подготовка на заявки за плащане, отчитане и управление на проекта.
"Реставрация"	Системен процес от дейности, които целят предотвратяване на разрушаването на обекти, стабилизация на състоянието им, както и улесняване на тяхното възприемане и оценка при максимално запазване на автентичността им.
„Рефинансиране на лихви“	Възстановяване на извършените разходи за лихви по заеми.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

"Референтни разходи"	Цени и пределни стойности, ползвани от РА за сравняване при определяне основателността на разходите за различни инвестиции.
"Съпоставими оферти"	Оферти, които отговарят на запитването за оферта на кандидата и съдържат: а) еднотипни технически характеристики – в случаите, когато се кандидатства за разходи за закупуване за транспортни средства; б) общ капацитет на оборудването – в случаите, когато се кандидатства за разходи за закупуване на оборудване, съставени от различни съоръжения и/или оборудване; в) количествено-стойностни сметки – в случаите, когато се кандидатства за разходи за извършване на строително-монтажни работи.
„Текущ ремонт“	Подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се: а) засяга конструкцията на сградата; б) извършват дейности, като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.
„Терен“	Част от земната повърхност, за която с инвестиционен проект се предвиждат дейности по устройство – застрояване, озеленяване и благоустрояване.
"Техническа спецификация"	Документ, в който се определят изисквания към характеристики на стоката, услугата или строителството.
"Уникален идентификационен номер"	Регистрационен номер, който се издава на кандидата от служителя в РА след положително становище от извършен преглед на документите към заявлението за подпомагане или плащане.
„Частичен отказ за финансиране“	Отказът да се финансират част от заявените разходи на кандидата, които са включени в проект, одобрен за подпомагане по ПРСР 2014 – 2020 г.
"Биоенергия"	Енергия, включително под формата на течни или газообразни горива, която е получена от преработката на биомаса

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

"Биомаса"	Всяка органична материя с растителен произход, която може да бъде рециклирана, включително специализирани култури и горски продукти, селскостопанска храна и фураж, отпадъци и остатъци от селскостопански реколти, отпадъци и остатъци от дървесина, водни растения, животински и торов отпадък, органични, битови отпадъци и други отпадъчни материали
"Енергийна ефективност в рамките на земеделското стопанство"	Съотношението между изходното количество произведена стока или продукция и вложеното количество енергия, като инвестициите по проекта трябва да допринасят за енергийно спестяване в рамките на цялото земеделско стопанство спрямо годишното потребление на енергия за годината, предхождаща годината на подаване на заявлението за подпомагане
"Земеделска дейност"	Производството на земеделски продукти, включително прибиране на реколтата, добив на мляко, отглеждане и развъждане на селскостопански животни за земеделски цели и/или поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние
"Земеделски култури"	Растения от даден ботанически вид и род, които се отглеждат от човека, за да задоволяват определени негови потребности
"Земеделски площи"	Обработваемата земя (включително оставена като угар), постоянно затревените площи, трайните насаждения и семейните градини независимо дали се използват за производство на земеделска продукция
"Земеделска техника"	Техника, която се използва за обработка на почвата и прибиране на реколтата, като: трактори, самоходна техника - колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажкомбайни, зърнокомбайни и др.) и друг вид самоходни машини и сменяема прикачна техника
"Икономическа жизнеспособност"	Генерирането на доходи от дейността, гарантиращи устойчивост на земеделското стопанство за периода на бизнес плана
"Икономически размер на стопанство"	Размерът на земеделското стопанство, изразен в стандартен производствен обем

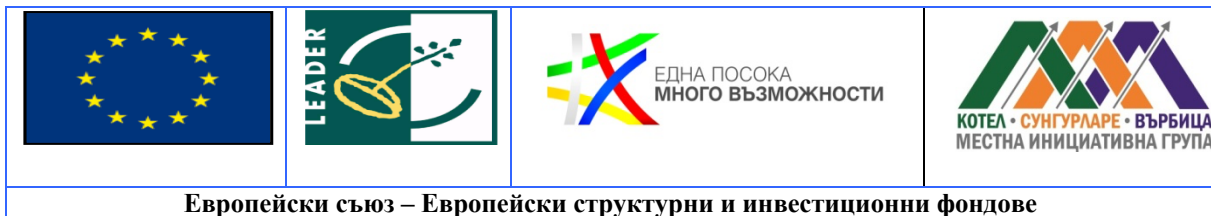
**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

"Иновации" – съгласно СВОМР на МИГ „Котел, Сунгурларе и Върбица“	"Иновации" са: иновативен продукт произвеждан от стопанството/предприятието, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг.
"Инженерен проект"	Документ, съдържащ анализ и подробна информация и технически данни за планираните за изпълнение с проекта системи за напояване в земеделското стопанство и определящ съответствието им с чл. 46 от Регламент № 1305/2013, включително потенциалните икономии и ефективните икономии на вода на напоителната система.

28. Приложения към Условието за кандидатстване:

I. Приложения "Документи за попълване":

1. Приложение № 1 – Таблица за допустимите инвестиции и дейности..
2. Приложение № 2 – Декларация по чл. 19 и 20 от Закона за защита на личните данни
3. Приложение № 3 – Декларация за нередности.
4. Приложение № 4 – Декларация за липса на обстоятелства за отстраняване
5. Приложение № 5 – Декларация за липса или наличие на двойно финансиране по проекта
6. Приложение № 6 – Декларация за липса на изкуствено създадени условия
7. Приложение № 7 – Декларация НСИ
8. Приложение № 8 – Декларация за иновации
9. Приложение № 9 – декларация в оригинал по чл. 4а, ал. 1 Закона за малките и средните предприятия
10. Приложение № 9а –Справка МСП
11. Приложение № 10 - Бизнес план
12. Приложение № 10а - Таблици към бизнес плана
13. Приложение № 11 - Декларация за свързаност
14. Приложение № 12 - Декларация за държавни помощи
15. Приложение № 13 - Запитване за оферта
16. Приложение № 14 - Формуляр за мониторинг по подмярка 19.2
17. Приложение № 15 - Количествено-стойностни сметки

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

18. Приложение № 16 - Декларация за наличието на суровини за периода на изпълнение на бизнес плана при производство на електроенергия от биомаса и/или при производство на биоенергия
19. Приложение № 17 Справка за съществуващия и нает персонал
20. Приложение № 18 - Декларация за изчисление на минималния стандартен производствен обем на стопанството през текущата стопанска година към момента на кандидатстване

Документи за информация:

1. Приложение № 19 Критерии за Административно съответствие и допустимост
2. Приложение № 20 – Указания за попълване на декларация МСП
3. Приложение № 21 – Указания за попълване на формуляр за кандидатстване
4. Приложение № 22 - Работен лист за оценка на Бизнес план.
5. Приложение № 23 – Работен лист за обосноваване на разходите.
6. Приложение № 24 – Протокол от посещение на място.
7. Приложение № 25 – Оценителна таблица за Техническа Финансова Оценка
8. Приложение № 27 - Списък Референтни цени